

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
МОТИВУВАННЯ ТА ЛІДЕРСТВО

підготовки магістрів

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

*освітньо-професійна програма Підприємництво, торгівля та
організація бізнесу*

Силабус освітнього компонента МОТИВУВАННЯ ТА ЛІДЕРСТВО
підготовки магістра, 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076
Підприємництво та торгівля, за освітньою програмою Підприємництво, торгівля
та організація бізнесу

Розробник: Рейкін В. С., професор кафедри маркетингу, д.е.н., професор

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної
програми

Людмила ШОСТАК

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
маркетингу**

протокол № 1 від 11.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Тетяна САК

© Рейкін В. С., 2024 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво та торгівля, Підприємництво, торгівля та організація бізнесу, магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2024-2025
		Семестр 1-ий
		Лекції 22 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 24 год.
		Самостійна робота 66 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в Teams		Мотивування та лідерство Загальне Microsoft Teams

II. Інформація про викладача

Рейкін Віталій Самсонович
доктор економічних наук,
професор,
професор кафедри маркетингу
Контактна інформація викладача:

Телефон 0509262369
Електронна пошта: Reikin.Vitaliy@vnu.edu.ua
Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G
ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Мотивування та лідерство» належить до нормативних, спрямований на формування фахових компетенцій майбутніх фахівців в економічній сфері щодо мотивації персоналу та практичних аспектів лідерства. Особлива увага приділяється вибору форм та методів мотивування персоналу з метою підвищення ефективності праці працівників, а також розвитку управлінської компетентності через розуміння походження лідерства та розвиток практичних навичок лідерства.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета вивчення освітнього компонента – формування системи теоретичних і прикладних знань щодо мотивації персоналу матеріальними, трудовими та статусними засобами, а також розвиток уявлень щодо феномену лідерства, його типології, інструментів лідерства в різних сферах діяльності.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- вивчення теорії та світового досвіду мотивації персоналу;
- набуття навичок і вмінь самостійно аналізувати стан мотивації персоналу підприємства;

- набуття навиків щодо розробки та обґрунтування рекомендацій підвищення ефективності системи мотивації персоналу підприємства;
- вивчення теорій походження лідерства;
- знання принципів і закономірностей емоційного лідерства;
- вміння застосовувати різноманітні стилі лідерства у відповідній ситуації;
- розуміння фізіологічних витоків та психологічних проявів харизматичного лідерства.

Методи навчання: словесний (лекція, бесіда); наочний (демонстрація, ілюстрація), інтерактивний (дискусія, кейс), проблемно-пошуковий (тези).

Пререквізити: освітній компонент «Мотивування та лідерство» викладається в 1-му семестрі, за своїм змістом є вступним для подальшого вивчення низки базових освітніх компонент.

Постреквізити: технології прийняття управлінських рішень в умовах невизначності, стратегія розвитку соціального бізнесу.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

РН1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають у професійній діяльності.

РН3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

РН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

4. ОСВІТНЯ КАРТА ОК.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні та прикладні основи мотивування						
Тема 1. Сучасне розуміння мотивації як процесу	10	2	2	6	-	ФО, Т, К / 10
Тема 2. Змістові теорії мотивації	15	4	4	6	1	ФО, Т, К / 10
Тема 3. Процесуальні теорії мотивації	11	2	2	6	1	ФО, Т, ТЕ / 10
Тема 4. Матеріальна, трудова і статусна мотивація праці	13	2	2	8	1	ФО, Т, ТЕ, Е / 10

Тема 5. Методи нематеріальної мотивації	11	2	2	6	1	ФО, Т, К / 10
Разом за модулем 1	60	12	12	32	4	50
Змістовий модуль 2. Теорія та практика формування лідера						
Тема 6. Вступ до теорії і практики формування лідера	12	2	2	7	1	ФО, Д, Т / 50
Тема 7. Теорії походження лідерства	12	2	2	7	1	ФО, Е, Т / 40
Тема 8. Харизматичне лідерство	14	2	4	7	1	ФО, Д, ТЕ, Е / 10
Тема 9. Резонансне лідерство	11	2	2	7	-	ФО, Д, ТЕ / 10
Тема 10. Сучасне лідерство	11	2	2	6	1	ФО, Д, Т, Е / 10
Разом за модулем 2	60	10	12	34	4	50
Види підсумкових робіт						Бал
Залік						100
Всього годин / Балів	120	22	24	66	8	100

Форма контролю: поточне оцінювання (фронтальне опитування (ФО), тести (Т), написання тез (ТЕ), написання есе (Е), дискусія (Д), розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку. Залік проводиться у письмовій формі (тестування).

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

Самостійна робота здобувачів передбачає: підготовку до практичних занять, опрацювання рекомендованої наукової літератури, написання тез доповідей, написання есе, підготовку до заліку. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни та повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента, що містяться в електронному курсі Microsoft Teams: [Мотивування та лідерство | Загальне | Microsoft Teams](#)

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти: результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам) тощо, які передбачені силабусом освітнього

компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки

(https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У процесі вивчення освітньої компоненти «Мотивування та лідерство» використовуються такі **засоби та методи оцінювання результатів навчання:**

- тести;
- поточне опитування;
- метод кейсів;
- дискусія;
- написання тез доповідей до наукової конференції;
- написання есе;
- залікове тестування.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Політика поточного оцінювання: оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом. Максимальна кількість балів, яку можна набрати – 100 балів. При цьому не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшету чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.

Політика підсумкового оцінювання: семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування, що включає 50 тестів по 2 бали кожен (загалом 100 балів).

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Підсумковий контроль (залік) проводиться у формі тестових завдань згідно розкладу. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Містять 50 запитань з однією правильною відповіддю, що оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 100 балів.

Перелік питань до заліку

1. Зміст мотиву та мотивації.
2. Стимулювання та винагорода.
3. Стадії мотивації.
4. Управлінські проблеми в контексті мотивації.
5. Теорія ієрархії потреб Маслоу.
6. Теорія Альдерфера.
7. Теорія двох факторів Герцберга.
8. Теорія набутих потреб Мак-Клелланда.
9. Узагальнення змістових теорій мотивації.
10. Теорія очікувань.
11. Теорія справедливості.
12. Концепція партисипативного (спільного) управління.
13. Модель Портера–Лоулера.
14. Використання теорій мотивації в менеджменті персоналу.
15. Поняття та основні положення матеріальної мотивації.
16. Диференціація доходів населення.
17. Трудова і статусна мотивація персоналу.
18. Ретроспектива та теорії нематеріальної мотивації.
19. Планування кар'єри як чинник мотивації.

20. Гуманізація праці як нематеріальна мотивація трудової діяльності.
21. Сутність лідерства.
22. Особистісні якості, що забезпечують здатність до лідерства.
23. Навички лідера.
24. Теорії особистісних якостей.
25. Ситуативні теорії.
26. Атрибутивні теорії.
27. Сутність харизматичного лідерства.
28. Етичні прояви харизми.
29. Неетичний харизматичний лідер.
30. Розвиток харизми.
31. Сутність резонансного лідерства.
32. Резонансні (емоційні) стилі лідерства.
33. Дисонансні стилі лідерства.
34. Вимоги до лідерів у 21 ст.
35. Розвиток особистості сучасного лідера.
36. Соціальний феномен лідерства.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Войтко С. В., Мельниченко А. А. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. К. : КПІ, 2021. 194 с.
2. Пашенко С. Ю., Сербін О. О., Стоян С. П. Креативне лідерство: посібник. К.: «Ліра-К», 2020. 100 с.
3. Рейкін В. С. Мотивування та лідерство. Конспект лекцій для студентів 1 курсу підготовки магістра спеціальностей 051 Економіка, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 89 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21249>
4. Рейкін В. С. Мотивування та лідерство : методичні вказівки до практичних занять для студентів 1 курсу підготовки магістра спеціальностей 051 Економіка, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 46 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21250>
5. Daniel Pittino. The Concise Leadership Textbook: Essential Knowledge and Skills for Developing Yourself as a Leader. Econcise, 2022. P. 163.

Додаткова

6. Заставнюк Л. Мотивація персоналу як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. №45. 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-54>.

7. Кожушко Л. Ф., Щербакова А. С. Лідерство як передумова ефективної системи менеджменту організації. *Вісник НУБГП. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 92. С. 85-95. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve420209>.

8. Купчак М.Я., Саміло А.В. Професійна мотивація як внутрішній чинник розвитку професіоналізму майбутнього менеджера. *Вісник ЛДУБЖД*. № 21. 2020. С. 107-112.

9. Рейкін В. С. Феномен харизматичного лідерства: домінанти та дискусійні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-62>

10. Reikin V. Features of Intangible Motivation of Organization Staff. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. № 4. С. 79-85. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-79-85>.

11. Сокол Є., Романовський О., Панфілов Ю. Досвід формування лідерів в НТУ «ХПІ». 2020. *Лідер. Еліта. Суспільство*. №1. С. 30-42. DOI: <https://doi.org/10.20998/%x>.

Інтернет-ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
5. Кодекс законів про працю України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.